

EDİRNE ROTARY KULÜBÜ

1977

5 x 5

2010 - 2011

Ray KLINGINSMITH (UR Bşk.)

Ahmet KARA (2420.Böl.Guv.)

Güray ERTEM (12.Grup.Guv.Yrd.)

Tarih: 21.06.2011

Toplantı No: 1694

Bülten No: 1319

Kuruluş: Mart 1977

Charter : Mart 1980

ÜYELERE DUYURUDUR

BAŞKANIN MEKTUBU

MERHABA SEVGİLİ DOSTLARIM,

Sizlere hoşça kalın demeden önce Ben ve eşim Tülay ve oğlumuz Oğuz Kaan bizleri Rotary Ailenize kabul ettiğiniz için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bugüne kadar hayatım boyunca Edirne'de ve Türkiye'de görev yaptığım tüm Sivil Toplum Örgütlerinde hep başarılı bir birey olmaya gayret ettim.Toplum için yararlı hizmetler yapmayı hep ilke edindim.

İşte bu doğrultuda Edirne Rotary Kulübü üyesi olduğum günden itibaren kendimi bir girdabın içerisinde buldum.İki yıl Kulüp sekreterliği görevinden sonra beni Edirne Rotary Kulübü Başkanlığı ile onurlandırdınız.Böyle bir sorumluluğu bu kadar kısa sürede alabileceğimi aslında hiç düşünmemiştim.Üstelik eşim Tülay da şehir dışında iş hayatına devam etmek zorundaydı.Bütün bunları göze alarak başkanlık görevimize başladık.Sizlerin de desteğiyle dönemimiz içerisinde gerçekten çok güzel işler başardık.Eşim Tülay da özellikle eşlerimizin yardımıyla dönemimiz içerisinde etkinlikler gerçekleştirdi.

Gördüğünüz gibi sevgili dostlarım,burası nasıl bir yer ki insan sürekli topluma yararına hizmet üretebilmek için bir şeyler yapmaya çalışıyor.Bu dönem içerisinde Mimar Sinan Rotary Kulübü Başkanım Sevgili Raşit ve Asuman ile inanılmaz bir uyum içerisinde çalıştık.Hatta birlikte bir Okul yararına ortak bir faaliyet bile yaptık.İzmir Çeşme de yapılan Konferansta da Edirne Kulüplerinin ne kadar başarılı projeler yaptıklarını tüm 2420.Bölge kulüpleri gördüler.Artık Edirne Rotary Kulübü bayrağında Uluslar arası Rotary tarafından gönderilen bu dönemin logosunu taşıyan yıldız var.

Sevgili dostum Muzaffer ve eşi Dileğe dönemlerinde başarılar diliyoruz.Bugüne kadar tıpkı sizlerin bizim yanınızda olduğunuz gibi,ben ve eşim Tülay'da onların yanınızdayız.Onların önderliğinde Edirne Rotary Kulübünün başarısı için katkı sağlayacağız.Eminim ki onlar da çitayı çok daha yukarılara yükseltecekler.

Bir yıllık bir dönemi sizlerin sayesinde çok başarılı bir şekilde geçirdik.Tüm Edirne Rotary Kulübü üyesi dostlarıma ve tabii ki eşlerimize,eşim Tülay ile birlikte sonsuz teşekkür ederiz.Bize hayatımızın en önemli ve özel bölümünde çok güzel sevgi,anlayış ve dostluk elini uzatarak hatırlanacak olmasını sağlayan herkese minnettarız.

HOŞÇAKALINIZ...

Güzel günler geçirmenizi dilerim....

Serhad CEYLAN

MİSAFİRLERİMİZ :

MAZERETLİ ÜYELERİMİZ :

ARAMIZDA GÖREMEDİKLERİMİZ:

DEVAM DURUMU : 60.87

MUTLU GÜNLERİMİZ : 21 HAZİRAN Tülay CEYLAN Doğum Günü
27 HAZİRAN Tuğberk ALTUNTAŞ Doğum Günü KUTLARIZ.....

Önümüzdeki hafta toplantımız: **28.Haziran.2011 Salı Saat 20.00 da** Rotary Evinde

Başkan : Serhad CEYLAN

Sekreter : Muzaffer MEMİŞ

Sayman : Kaya ZEYBEKOĞLU

Üye : Ümit MIHLAYANLAR

Geç.D.B.: Cengiz BENAKMAN

Bülten irtibat : Faruk ETKER

Tel: (284) 225 25 10 - 213 25 13 edirnerotary@gmail.com - www.edirnerotary.com

İADE ADRESİ: Faruk ETKER Çilingirler Caddesi No: 10

22100

EDİRNE

Bir Hikaye

Nâzım Hikayesi deyince yanlış anlamayın, lütfen; Nâzım Hikmet hikayesi değil bu. Burada sözü edilen Nâzım 1890'larda Mersin valiliği yapan Nâzım Paşadır. Osmanlı Devlet geleneğinin tersine biraz dik başlı bir adamdır bu Nâzım Paşa. Mevlevi yani Mevlana mürididir. Ama aynı zamanda da ulusalcıdır. Anti emperyalisttir. Bu yıllarda iyice abaran ve yabancılara (özellikle de Alman Fransız ve İngilizlere) büyük ayrıcalıklar tanıyan uygulama ve kanunlara çok tepkisi vardır. Osmanlı topraklarında yaşayan bir İngiliz'in ya da Fransız'ın, Osmanlı yasalarına değil de İngiliz ya da Fransız yasalarına tabi olmasını bir türlü kabullenememektedir.

Aynı zamanda bir mevlvî şairei de olan Nâzım Paşa'nın Mersin valiliği sırasında, bu kentte yaşayan bir İngiliz-ki kendisi bir lord'dur- pazardan aldığı zerzavatı taşıyan(10-12 yaşlarındaki) küfeci çocukla para konusunda tartışmaya girer. Bir küfeci çocuğun isteyeceği para ne olabilir? O günün Osmanlı İmparatorluğunda yaşayan 10-12 yaşında küfeci bir çocuğun ufku nereye kadar gidebilir ki? İsteddiği para lordun belki de içtiği tek bir puronun maliyeti değildir. Koskoca bir lord bu üç kuruş para için çocukla tartışır. Laf uzar... Sonunda lord efendi bastonunu kaldırır çocuğun kafasına vurur. Çocuk düşer ölür. O yıllarda böylesi bir olayın ne önemi olabilir ki? İstanbul'da padişahlık yapan II. Abdülhamid, gücü Türklere yeten, arkasına emperyalistleri alan, kimseye ses çıkartmayan ama Türk gazeteci ve yazar takımına(mesela Namık Kemal'e) kan kusturan, dışarda kedi içerde kaplan bir adamdır(Bugünlere ne kadar da benzermiş). Herkes bu nedenle çocuğu öldüren lord nasıl olsa herhangi bir ceza almayacak, hatta belki de lord'a hakaret ettiği gerekçesiyle ölen çocuk suçlu bulunacaktır, diye düşünür ama... Evdeki hesap çarşıya uymaz. Hesaba katılmayan bir faktör vardır Mersin'de.

Nâzım Paşa...

Olay olur olmaz lordu tutuklar. Ne önemi var ki, diye düşünür herkes... Nasıl olsa İngiltere'nin İstanbul Büyükelçiliği Abdülhamid'i sıkıştıracak ve lordun en fazla bir iki gün içerisinde serbest kalmasını sağlayacaktır.

Bunu Nâzım Paşa da bilmektedir. Bu nedenle alalacele bir mahkeme heyeti kurar. Lordun savunması için bir avukat bile tayin eder. Haksız bir yargılama olmaması için gereken herşey yapılır. Hakça ve adil bir yargılama olur; lord idama mahkum edilir. Yine alalacele idamı onaylar, cellat ayarlanır ve lord aynı günün gecesi sabaha karşı asılır.

Olay üzerine burnundan soluyan İngiliz Büyükelçisi limanda demirlemiş olan İngiliz Donanmasının Mersin'i topa tutmasını bile talep eder ancak Nâzım Paşa kentte yaşayan İngiliz vatandaşlarının kenti terketmesini yasaklayınca kenti topa tutma tehditi boşa gider. İntikamı alınsa bile can veren minik yavru ölür. Lord efendi de verdiği kelle ile kalır.

Şanlı tarihimizde örneği zor bulunan(yine de arada sırada çıkan) şerefli devlet adamlarının en iyi örneklerinden birisidir Nâzım Paşa ve bu olaydan yaklaşık on yıl sonra Selanik'te doğan Nâzım Hikmet Ran'ın baba tarafından dedesidir.

(Kaynak: Rady Fish "Nâzım'ın Çilesi" adlı belgesel romandan)

Sedat ÖNENGÜT'ün katkısı ile

Ünlü Türk bilgini Farabi'nin hemşerisi olan İsmail Cevrehi ünlü bir dilciydi ama teknik konulara da merak sarmıştı. Çeşitli hesaplar yapıyor, insanların da kuşlar gibi uçabilmesi için neler yapılması gerektiği üzerine fikir yürütüyordu.

Çalışmalarını belli bir noktaya getirdikten sonra hazırladığı kanatları alarak Nişabur'daki Ulu Cami'nin kubbesine çıktı ve merak içinde kendisini seyretmekte olan halka şöyle seslendi:

- "Ey insanlar! Dünyada benden önce hiç kimseye nasip olmayan bir işe girişiyorum. Boşluğa kendimi bırakıp göklerde uçacağım!.."

Farabli İsmail Cevheri söylediğini yaptı ve kendisini boşluğa bırakıp uçmaya başladı. Bir süre sonra yere inmek istedi ama başaramadı ve aniden düşüp parçalandı. Bu olay 1002 yılında olmuştu.

1159 yılında ise yine bir Türk, Bizans İmparatoru Manuel Komnen ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurucusu Kutalmış oğlu Süleyman Şah'ın oğlu Kılıç Arslan'ın huzurunda uçuş denemesi yaptı.

Üzerinde bulunan gayet uzun ve geniş elbisesiyle At Meydanı'ndaki Dikilitaş'a çıkan bu Türk az sonra kendisini boşluğa bırakıverdi. Üzerindeki elbise bir paraşüt gibi açıldığı için havada kalmayı başardı ve bir süre sağa sola hamle yaparak uçmaya çalıştı. Ancak bu deneme de başarısız oldu ve yüzlerce - binlerce kişinin bakışları altında yere çakılıp kaldı.

Evet... Bu iki deneme başarısızlıkla sonuçlanmıştı ama uçuş konusunda insanlığın önüne ışık yakılmıştı. Bunu başarmak yine Türklere yakışır ve öyle de oldu.

Dördüncü Murad zamanında yaşayan ve çeşitli ilimlerde bilgi sahibi olan Hazarfen Ahmed Çelebi Galata Kulesi'nden uçarak boğazı geçeceğini iddia etti ve bunu denemek için harekete geçti.

Başta padişah olmak üzere adeta bütün İstanbul ayaktaydı ve bu heyecanlı anı bekliyordu. Hezarfen Ahmed Çelebi sırtına taktığı iri kartal kanatlarını açtı, kendini boşluğa bıraktı ve uçmaya başladı... Kanatları çırp çırp boğazı geçti ve Üsküdar'daki Doğancılar Meydanı'na inmeyi başardı. İşte, ilk başarılı uçuş gerçekleşmişti.

Peki ya roket denemesi?

İnsanların uçabilmesi için bu kadar gayret gösteren ve başarıya ulaşan Türk insanı elbette roket denemesinin şerefini de taşımalıydı. Nitekim öyle oldu...

Dördüncü Murad'ın kızı Sultan'ın doğduğu akşam İstanbul'da şenlikler yapılıyordu. Lagari Hasan Çelebi isimli bir kişi yardımcılılarıyla birlikte ortaya çıktı ve "Yedi kollu Fişek" adını verdiği roketine bindi. Kalabalıkla birlikte kendisini seyreden padişaha, "Padişahım, seni Allah'a ısmarladım; ben, İsa Peygamber'le konuşmaya gidiyorum" diye seslendi. Bu arada yardımcıları barutları ateşlemişlerdi. Ateşlemeyle birlikte Yedi Kollu Fişek fırladı ve karanlık gökyüzünde kaybolup gitti. Heyecanlı bekleyiş bir süre devam etti ama, dönüşten ümit kesilince kalabalık dağıldı.

Barutların yanması bitince hızı kesilen Yedi Kollu Fişek düşüşe geçmiş, kartal kanatlarını açan Lagari Hasan Çelebi ise ilerde bir yere inmeyi başarmıştı. Sevinç içinde saraya doğru koştu, sözünü yerine getirmiş olmanın sevinciyle Padişah'a seslendi:

"- Padişahım, İsa Peygamber sana selam söyledi!"

Dördüncü Murad Lagari Hasan Çelebi'yi bir kese altınla ödüllendirdi.

Buraya yazdıklarımız şaka değil, gerçek; ilk uçak, ilk paraşüt ve ilk roket denemesinden sonra yeri gelmişken ilk denizaltı da ecdadımızın yaptığını söylemek zorundayız.

Daha Amerika ve Avrupa'da "denizaltı" diye bir araç bilinmezken Üçüncü Ahmed döneminde "Tahtelbahir" adı verilen ilk Türk denizaltısı yapılmıştı bile.

Mimar İbrahim Efendi'nin buluşu olan bu denizaltı bir timsah şeklinde yapılmıştı. Halk bu denizaltıyı Üçüncü Ahmed'in çocuklarının sünnet törenleri yapılırken gördü ve herkes hayretler içinde kaldı. Tören sırasında Haliç'te denizin dibinden suyun üstüne çıkan bu "Tahtelbahir" ağır ağır ilerleyerek paışahın bulunduğu yere doğru gitti. Yarım saat kadar orada kaldıktan sonra tekrar suyun içine girdi ve az sonra tekrar çıktı. Herkes hayret ve şaşkınlık içindeydi. Timsaha benzeyen bu aracın içinden beş kişinin çıkması hayret ve şaşkınlıkları daha da arttırdı. Bu olay, sünnet töreninin en büyük sürprizi olmuştu. Bu konuda ünlü Surname'de ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından yayınlanan "Türk Denizaltıcılık Tarihi" adlı eserde gerekli bilgiler yer almaktadır.

Ancak ne var ki, "Tahtelbahir" kısa bir süre sonra unutulup gitmiş ve biz ondan yıllar sonra ilk denizaltıyı Amerikalıların yaptığını sanmışız!

PSİKOPATLAR NİÇİN ÇOĞALIYOR?

32 yaşındaki oğlu için gelen anne şikayet ediyor: "Doğru dürüst okumadı ama okul bitti. Şimdi de iş beğenmiyor. Bulduğumuz işlere 'yorucu, bana yakışmaz, bu paraya çalışılır mı' gibi gerekçelerle gitmiyor. Bütün gün evde. 'Onu getir, bunu al' şeklinde emirler veriyor. Yapmak istemediğimizde 'Beni doğurdunuz, yapmak zorundasınız, çocuğunuz değil miyim?' diyor. Direnirsek üstümüze yürümeye başlıyor. Artık korkuyoruz. Ne yapabiliriz?"

Bir başka anne benzer şeyleri henüz 16 yaşındaki oğlu için anlatıyor. Her sabah özel şoförün okula götürdüğü, haftalık harcaması asgari ücretten fazla olan, kredi kartı ile istediğini alabilen ve bunların az olduğunu, okulu nasılsa bitireceğini, babasının işinin onu beklediğini ve bu nedenle gençliğini çalışarak geçirmesinin anlamsız olduğunu söyleyen, sabahlara kadar barlarda gezen, kızdığı zaman kendisine küfür eden, el kaldıran bir çocuk.

Bir baba, 14 yaşındaki çocuğunun kendisini yaraladığını ağlayarak anlatıyor ve benzer bir öyküyü aktarıyor. Hepsinin son cümlesi benzer: "Doğduğundan beri bir dediğini iki etmedik, koruduk, sevdik. Hiçbir şeyini eksik bırakmadık. Niçin böyle oldu?"

'Öğrencinin Jaguar marka arabası olur mu?' tartışmaları bu konuyu ele almamızı zorunlu hale getirdi. Yazmadan önce tartışmaları bir kez daha gözden geçirdim. Tartışılan konu: O öğrencinin Cumhurbaşkanı'na gitmesiymiş.

Oysa tartışılması gereken konu: Çocukların kaç yaşında, nelere sahip olmalarının daha doğru olduğu olmalıydı. Çünkü özel üniversitelerin park yerlerine girdiğiniz zaman göreceğiniz araba markaları, tartışılan Jaguar'dan ucuz olmayacaktır. Aslında üniversitelere gitmeye ve arabalara bakmaya bile gerek yok. Sokaklardaki, kafelerdeki gençlere, hatta genç bile sayılmayacak küçük çocuklara bakın. Sadece kıyafetlerine değil, ellerindeki cep telefonlarına, taşıdıkları çantalara ve en önemlisi konuşmalarına bir bakın. Ailesi varlıklı olan çocuk ve gencin bunlara hakkı var mı? Herhalde vardır. Zaten tartışılması gereken de bu değil.

Tartışılması gereken; çocuklara ve gençlere zamanı gelmeden alınanların ve izin verilen davranışların, onların gelişimine ve topluma nasıl zarar vereceği olmalıdır. Çevreye ve kendine zarar verici davranışların olması, herkesin kendisine borçlu olduğunu düşünen ve bu nedenle isteklerinin hemen ve eksiksiz yerine getirilmesini isteyen, yapılmadığı zaman saldırganlaşan, emek sarf etmeyen, sorumluluklarını yerine getirmeyen kişileri 18 yaşın altındalarsa 'davranım bozukluğu'yla, üstünde ise 'antisosyal kişilik bozukluğu'yla tanımlıyoruz. Yaygın olarak bilinen adı ile bu kişilere 'psikopat' diyoruz. Son yıllarda bu sorunla ilgili başvurular giderek artıyor. Bu artışın en büyük nedeni; çocuk yetiştirme biçimimizdir.

SORUMSUZ VE DOYUMSUZ ÇOCUK

Doğduğundan beri bir dediği iki edilmeyen, her istediğine kavuşan, isteğinin yaşı ile uyumlu olup olmadığına bakılmayan, emek sarf etmeden, değerini bilmeden alınanları, yapılanları hak görerek yetişen bir çocuğun; sorumluluk sahibi, doyumlu çalışarak kazanmanın erdemine inanan, bir şeyleri elde etmek için emek sarf etmesi gerektiğini bilerek çalışan bir birey olmasını beklemek mümkün mü? Avrupalı ve Amerikalı aileleri 'çocuklarına bakmıyorlar, yazları çalışmalarını istiyorlar' diye kötöleyenlerin düşüncelerini gözden geçirmelerinde yarar var. Çocuklarımızı sevmekle onları doğru yetiştirmek arasındaki farkı anlamamıza yardımcı olur, diye daha önce de yayımladığım, 'Geleceğin Psikopatlarını Yetiştirme Yolları'nı tekrar yayımlıyorum: - Daha küçükken çocuğa istediği her şeyi vermeye başlayın! Bu şekilde o, herkesin onun geçimini sağlamak zorunda olduğuna inanacaktır.

- Kötü sözler söylediği zaman gülün! Böylece o kendisinin akıllı olduğuna inanacaktır.
- Ona düşünmeyi ve beynini kullanmayı hiç öğretmeyin! 21 yaşına gelince kendi kararlarını, kendisi versin diye bekleyin!
- Yerde bıraktığı her şeyi kaldırın; kitaplarını, ayakkabılarını, kıyafetlerini... Onun için her şeyi siz yapın ki o, bütün sorumluluklarını başkalarına yüklemeye alışsın!
- Onun gözünün önünde sık sık kavga edin ki aile bir gün parçalanırsa çok fazla üzülmesin.
- Ona istediği kadar harçlık verin ki hiçbir zaman kendi parasını kazanmanın ne olduğunu öğrenmesin.
- Yiyecek, giyecek ve konforla ilgili bütün arzularını yerine getirin ki, istediklerine ulaşmak için çalışmak gerektiğini öğrenmesin.
- Komşulara, öğretmenlere, polisler karşı daima onun tarafını tutun ki, onların hepsine karşı peşin hükümleri oluşsun.
- Bütün bunları ve benzerlerini yaparak yetiştirdiğiniz çocuğunuz bir gün suç islerse, kendisinden özür dileyin! Ama onu felaket dolu bir hayata hazırladığınız için kendinize teşekkür etmeyi ihmal etmeyin!!

(Bu belge, ABD Houston Polis Müdürlüğü tarafından hazırlandı ve kentteki tüm evlere ve okullara dağıtıldı.)

2010-11 sezonunda 5 te 5 gerçekleşti

Kadıköy ve Fenerbahçesi;

İstanbul'un Kadıköy yakası; Allah'ın, yeryüzünü yaratırken kesinlikle ayrıcalıklı davrandığı bir eşsiz yöre... Tarihlerin henüz 1900 yılına ulaşmadığı İstanbul'da, Kalamış'ıyla

Fenerbahçe'siyle, Caddebostan'ı Suadiye'si Moda'sı ile adeta bir rüya beldesi... Göz alabildiğine bomboş arsalarla yemyeşil çayırılara sahip bu yörede, doğanın insanları spor yapmak için sanki teşvik ettiği yıllar...

Ve de, İstanbul'un silüeti deniz üzerinde uzaklardan perde perde yansıyor dalgalanırken, Fenerbahçe Burnu'nda yanıp sönenek yol gösteren bir fener Türk sporuna önderlik edeceği bir kulübe sembol olmanın da gururu içinde, Adalar'a, Marmara'ya, daha da ötesi uzak yıllara doğru aynı şevkle ışık saçacağı günlerin özlem ile çakıp durmaya başlamıştı sanki... Ve de Kadıköy, o dönemlerde en güzel semti olan **Fenerbahçesi**'nin bağrından çıkaracağı takımını önce yakınlarla, sonra da yarınlara armağan edeceği günleri bekliyordu gayri...

Kuşdili Çayırında İlk Futbol Oyunu;

İlk futbol oyununun, bugünkü anlamıyla ilk kez 1823 yılında İngiltere'de oynanmaya başlamasının üzerinden neredeyse yıllar ve yıllar geçmişti. Nihayet tarihler 1890'lı yıllara ulaştığında, Moda'da oturan İngiliz'ler de bu keyifli spordan iyice etkilenmiş ve o yemyeşil arsaların bulunduğu Kadıköy'ün geniş alanlarında, futbolu oynamaya başlamışlardı. Seyri çok keyifli bu oyunun, çevredeki Türk gençlerinde de ilgi uyandıracığı ve de bu sporu onlara sevdireceği pek tabii idi ve hatta da kaçınılmazdı. Ama ne var ki, o sıralarda süren monarşi rejimi nedeniyle Müslüman Türkler için cemiyet kurmanın ve hatta mevcut cemiyetlere dahi üye olmanın yasak olmasından dolayı, Kadıköy Çayırılarında top koşturan İngiliz gençlere yine ancak Rum gençleri eşlik edebilmekteydi. Yine de, hemen her akşamüstü

bilhassa Kuşdili Çayırında yapılan bu futbol maçları ya da antrenmanları, Kadıköy halkının büyük bir kesiminin ilgisini çekmekte, genellikle akşamüstleri zevk için de olsa oynanan bu futbol oyunu için, Kalamış'tan, Moda'dan, Kuyubaşı'ndan, ve hatta Haydarpaşa civarlarından gelecek öbek öbek halkı, gününe ve hava durumuna göre küçük ya da büyük kümeler halinde bu oyunu seyretmeye yönelmekteydi. Kadıköy halkının ekserisi ikinci sularında ayaklanır, günlerden Cuma ve Pazar değilse yani Kurbağalidere'nin kenarındaki salaş tiyatrodaki Komik Hasan'ın tuluat kumpanyası oynanmıyorsa Kuşdili Çayırına doğru yola koyulurlardı. Yok, eğer günlerden Cuma ya da Pazar ise de, Moda'ya doğru ya da şimdiki Fenerbahçe Stadyumu'nun bulunduğu **Papazın Çayırına** doğru yola koyulurlardı (*1). Omuzdaş kılıklı, burma bıyıklı tüylü tüysüz gençler, yanlarında boy boy çocuklarla hanım nineler ve de orta yaşlı hatunlar, Arap bacılar, ahretlikler, kahvede pineklemeden usanan efendi kişiler, burada çayırı çepeçevre kuşatır, kadınlar getirdikleri kilimleri yayarlar, erkeklerin kimi toprağa bağda;

kurar, kimi büyükçe bir taşa oturur, kimi ayakta dururdu. Sucusu, dondurmacısı, kağıt helvacısı, simitçisi, baloncusu, Eyüp oyuncakçısı velhasılı satıcıların her çeşidi burada arzı endam eyler, burayı adeta panayır yerinden farksız kılardı. Ortadaki saha olacak alanda ise, kapı gibi gövdeli, başları açık, renk renk gömleklerinin kolları sıvalı, göğüsleri fora, bacaklarından dizkapaklarına kadar şortlu bir alay adam soluk soluğa koşuşurlar, birbirlerine çarpıp çarpıp, alt alta üst üste mecelleşirler, güya da top oynarlardı. Oynanan bu futbollardan örnek alan bazı gençler, Kadıköy'ündeki arsalarda ya da geniş çayırılarda onlar gibi top oynamaya heveslenir, karman çorman bir biçimde, bir harradır bir gürradır gider, topa en çok vuranla onu en havalara yükselten erbab sayılırdı. Ne var ki bir süre sonra, bir başka deyişle 1900'lü yıllara iyice yaklaşılmasıyla birlikte, Moda'da oturan İngiliz gençlerinin artık modern futbolu oynamaya başlamaları ve dolayısıyla da oynadıkları futbolu daha seyredilir bir halde sunmaları, kendilerini hayran hayran seyreden Kadıköy'lü gençlerin yüreklerinde birtakım kıpırdanmalara sebep oluyor, onlar gibi organize bir takım kurma isteklerini ise, vazgeçilemez bir tutkuya dönüştürmeye başlıyordu.

Kadıköy Football Association ;

1890'lı yıllarda İstanbul Moda'da yaşayan İngiliz ailelerinden La Fontaine, Giraud, Whittall, Charnaud, Pears, Armitage aileleri Kadıköy ve Moda'nın çayırılarında kendi aralarında bu oyunu yeni yeni oynamaya başladıklarında, İzmir'de yaşayan İngiliz aileleri, Bornova çayırılarında bu oyunu çoktan oynamaya başlamışlardı bile (*2). Zira sosyal ve idari bakımdan payitaht İstanbul'a uzak ve rahat iki şehir olan Selanik ile İzmir, 1870'li yıllarda Osmanlı'nın futbol oyunu için ilk taraftar bulduğu toprakları oluyor futbol oyunu o dönemlerde dini inançların da etkisi ile Müslüman Türkler arasında gelişemediğinden, böylece de Osmanlı toprakları üzerinde ilk defa gayrimüslim ve levanten (ülkede yerleşmiş bulunan yabancı uyruklu) vatandaşlar tarafından oynanıyordu.

Moda'da futbolla tanışan ilk ailelerin İstanbul'da İngiliz elçiliği personeli görevlileriyle aralarında yaptıkları maç rekabetini, 1894 yılında İzmir'de "**Football Club Smyrne**"nin kurulması ile birlikte İstanbul - İzmir rekabeti izlemeye başlıyordu (*3). İzmir'de futbolun öncülüğünü yapan James La Fontaine, 1889 yılında İstanbul'a yerleştiğinde, Kadıköy'de İngilizlerin futbol-rugby karışımı bir oyun oynadıklarını görmüş ve onlarla kısa zamanda dostluk kurarak, daha iyi bildiği futbol oyununu onlara kabul ettirmişti. Tarihler 1897 yılını gösterdiğinde, James La Fontaine ve arkadaşları Kadıköy yakasında ilk kez bir futbol takımı olarak **Kadıköy Football Association** adı altında toplanıyor, takımı oluşturan İngiliz, Rum, Ermeni gençleri, genelde İstanbul'a sefere gelen İngiliz gemicilerle oynadıkları oyunlarını Kadıköy'ün çayırılarında sürdürüyor, ve her akşamüstü (ilk bölümde geniş bir biçimde sunduğumuz) o kalabalık izleyici kitlesine de seyrettiriyorlardı. Bu müsabakalar halkın öylesine ilgisini çekmişti ki "**Football Association**

"BLACK STOCKING FC" Kuruluyor ;

Ne var ki, Sultan 2. Abdülhamid'in padişahlığının sürdüğü o dönemde, mevcut monarşi rejiminin korunması amacıyla Türk gençlerinin dernek kurmalarını yasaktı. Bu durum ise, yabancı ve azınlıkların top koşturdukları kendi topraklarında futbol oynamanın imkan ve zevkinden mahrum olan ve onların aralarına karışarak oynamak istedikleri bu cazip oyunu ancak gıpta ile seyretmekle yetinen Kadıköylü Müslüman Türk gençleri arasında, sadece üzüntü değil aynı zamanda tabii ki öfke ve hırs da uyandırıyor. İşte her türlü tehlikeyi göze alan bu gençlerden, deniz öğrencisi Fuat Hüsnü (Kayacan), eski hariciyecilerden Reşat Danyal ve Mehmet Ali ile, Kuşdili'nde Papazın Çayırı adı verilen topraklarda meşin yuvarlağa vuruşlar yapan arkadaşları bu özlemin sona ermesini amaçlıyorlar, ve 1899 yılında da, devrin hafiye ve jurnalcilerinin dikkatlerinden kaçmak ve hışımından korunmak amacıyla bir İngiliz adı altında **Black Stocking FC** (Siyah Çoraplılar Futbol Kulübü) 'nü kuruyorlardı. Ancak siyah çorap ve kırmızı üst formaları ile Türk gençlerinin oluşturduğu bu ilk Türk spor ve futbol topluluğu daha ilk maçlarında hafiyelerin baskınına uğruyor ve hemen dağıtılıyordu.

1899; Fenerbahçe'nin Gerçek Kuruluş Yılı

Burada dikkati çeken en önemli nokta; Fenerbahçe Spor Kulübü'nün **Black Stocking FC** ismi altında 1899 yılındaki bu ilk girişimindeki öncülük yapan gençler ile, ilerideki yıllarda kurulacak olan Kadıköy **Futbol Kulübü** (1902) ve Fenerbahçe **Futbol Kulübü** (1907) ismi altında toplanan gençlerin genelde aynı kişiler olacağıydı. Dolayısıyla FENERBAHÇE KULÜBÜ kuruluşunu gayri resmi olarak 1899 yılında gerçekleştirmiş, ne var ki iki kez kapatılmaları neden kuruluş yılları olan 1907 yılında geçebilmişti. Görüldüğü gibi Kadıköy Futbol Kulübü isimleri, amaç karşısında İstanbul'da kurulan futbol kulüplerinin listeleri Kulübü (1896), Cadi-Keuy Football Club (1899) ve uyruklular tarafından, Elpis (1900) takımının Rumlar (1899), Beşiktaş, Galatasaray ve Fenerbahçe uyruklular tarafından kurulmuş oldukları da zaten

ile faaliyetlerine, ancak resmi odur ki; Black Stocking F.C. ya birer araçtırlar (*4). Ayrıca incelendiğinde de; Moda Futbol Imogen (1900) takımlarının İngiliz tarafından, Black Stocking kulüplerinin ise Osmanlı görülmektedir.(*5)

KADIKÖY FUTBOL KULÜBÜ Kuruluşu

Ama yine de, aradan geçen birkaç yıl içinde aynı gençlerin bir bölümü, aralarına yeni katılanlarla beraber Kurbağalıdere Köprüsü'nün hemen yakınındaki (şimdiki stadyumun karşısında) Hurşit Ağa'nın kahvehanesinde muntazaman toplanıyor ve 1901 yılında da, bu kez isim de değiştirilerek **Kadıköy Futbol Kulübü** isimindeki bir yeni takımı daha kurabilmenin çalışmalarını yapıyorlardı. Konu ile ilgili ayrıntılı bilgiye, yaşadığı yakın tarihi, yazılarında bütün ayrıntıları ile canlandıran üstad Sermet Muhtar Alus'un, 1951 senesinde Tarih Hazinesi Mecmuası'na yazdığı "Kadıköy'ünde İlk Futbol" isimli makalesinde rastlıyoruz ;

(Aslı gibidir) : " Zamanın musiki üstadı Sine Kemani Nuri Bey'in anlatışına bakılırsa, futbola meraklı ilk Türk gençleri bir kulüp kurmağa, daha bir derli toplu birleşmeye kara vermişler. Çok geçmeden arzularını yerine getirmiş, elbiseyi de seçmişler; gömleğin göksü, yakası, kol kapakları beyaz, öbür tarafları kırmızı, pantolon keza beyaz. Kuşdili Papazın çayırılarında kendi aralarında maçlara girişmişler. Moda'daki İngilizlerden, Rumlardan mürekkep (oluşan) takımın derecesine erişmek, onları yenmek baş emelleri(en büyük arzuları). Eski cimnastikçi ve idmanlılardan Sine Kemani Bay Nuri'nin rivayetine göre, ilk oynayanları sayalım: Kendisi(Nuri Bey), Emced Bey, Mehmet Ali ve kardeşi Neşet Beyler, Reşat Danyal Bey, Hafız Mustafa, Topçu zabiti Cevdet Bey, Eşref Bey, Hüsnü Paşa zade Bahriyeli Fuat Bey, Mekteb-i Sultanî'li Daniş Tahsin (Şair Tahsin Nahit) Bey, Sarı Şevki.

Haftalık Malumat Mecmuası sahibi Baba Tahir'in yevmi (günlük) Fransızca Servet Gazetesi, bu maçlara dair teşvik yollu bir yazı neşretmiş. Fırsatı kaçırmayan namlı hafiyelerden (gizli görevli polis) biri, Sultan Hamid'e hemen jurnali(haberi) uçurmuş: " Kadıköy gençleri, Veliâhd- i Saltanat Reşat Efendi (Sultan Reşat)'nin himayesinde (korumasında) bir cemiyet teşkil etmişlerdir (oluşturmuşlardır). Beray-i ubudiyet (kulunuz olarak), nazar-ı dikkat-i hümayunlarınızı celp ederim (padişahımın dikkatlerini çekerim). Ferman."

Ve tabii ki, yine rejim ve futbolun haram sayılması nedeniyle dini baskılı, ancak daha sıkı hafiye baskısı sonucunda da zaptiye teşkilatının baskısıyla bu girişimler de yine engelleniyor ve Kadıköy'lü gençler bir kez daha dağıtılıyordu. Ne hazin bir kaderdir ki, Olimpiyatların Atina'daki açılış gününe rastlayan 6 Nisan 1896 tarihinde Tatabla (Kurtuluş)'da bir gurup Rum vatandaşımızın teşebbüsüyle "Tatabla - Heraklis Jimnastik Kulübü" şaşalı bir biçimde tabii ki de kurulurken(*6), ondan iki yıl sonra tamamen Türk gençlerinden oluşarak kurulmaya çalışılan "**Kadıköy Futbol Kulübü**" mevcut rejim nedeniyle hemen kapatılıyor, kurucuları ise sürgün edilmekten zor kurtuluyordu. Bu durum Türk sporunun kulüpler yolundaki gelişimini en az 5 yıl geciktirecek ve yurdumuzda futbol ağırlıklı sporun temeli de, yabancı egemenliği ve anlayışı ile atılacaktı (* 7).

İşte İstanbul'da, hem Pera yakasında hem de Kadıköy yakasında oturan ecnebi (levanten) ve gayrimüslim vatandaşlarımızın, törenlerle kurdukları ilk kulüplerinin yaşama hakkını elde etmelerine karşın, yine kalpleri spor aşkı ile çarpan Kadıköy'lü Türk gençlerimiz tarafından girişilen her iki cesurane teşebbüsün gerçekleşmemesi, onların içindeki bu ateşi söndürmüyor, aksine, Kadıköy'de bir futbol kulübü kurmalarına hiçbir kuvvetin engel olamayacağı gerçeği ile, daha henüz ismi bile belli olmayan ve fakat ki Kadıköy'ün bağrından çıkacak ve gelecekte milyonlarca taraftara sahip olacak bir kulübü kurmaları için, sadece sayılı yılların kaldığını da sanki artık iyiden iyiye hissediyorlardı.

Kadıköy'de Kuruluşu Bekleyiş ; Güneş, 1900'lerle henüz tanışmış. İstanbul'un her semti aynı sıcaklıkta aynı cömertlikte aydınlanırken, Kadıköy yakasında gökyüzü hep puslu, sanki her dem kapalı gibi. Kuşdili Çayırı mahzun, Papazın Çayırı solgun gibi. Fenerbahçesi'nde bahçeler çiçeksiz, köşklerinde kanaryalar suskun, güllerle bülbülleri küs gibi... Zira, içleri spor aşkı ile yanan Türk gençlerinin Kadıköy'de kulüp kurma istekleri "saray"ca iki kez engellenmiş, levanten ve gayrimüslim vatandaşlarımızın aynı isteklerine aynı saraydan izin çıkarken, Kadıköylü gençlerimiz sarayın rejimine karşı iki kez yenilmiş gibi. İşte bu nedenledir ki, gayri tüm Kadıköy halkı suskun, biraz da yaralı. Kalamış'ta esen rüzgar bir mahzun, Fenerbahçesi'nde çakan "Beyaz Fener" bir mahzun gibi. İşte bu nedenledir ki ; galip, sanki bu yolda mağlup gibi...

Ve de deniz üzerinde İstanbul'un silüeti, karşı uzaklardan perde perde sahile akarken, "ışiksiz FENER, çiçeksiz BAHÇE " misali biçare yarımada, mahzun bir eda ile karşı sahilindeki sarayın ufuklarına doğru bakıp bakıp kuruluş izinin çıkması hayali içinde " **Bu memlekette bir gün sabah olursa Haluk.** " mısralarını yüreği yaralı fakat gönlü ümitle dolu bir şekilde sanki okur da, devlet kapusundan da medet bekler gibi...

İSTANBUL'DA İLK "FUTBOL LİGİ" GÜNLERİ

Evet, istibdat ; bir başka deyişle o dönemki mevcut " mutlak hakimiyet " rejimi, yurdumuzda cemiyet kurmak ya da bu bünyede spor yapmak hakkını Türklere yasak etmekteydi. İşte sırf bu nedenle, Fuat Hüsnü (Kayacan) Bey ve tamamen Türk gençlerinden oluşan arkadaşlarının Fenerbahçe Spor Kulübü'müzü kurma teşebbüsleri, gerek 1899 yılında Türkçe isim vermeden bir İngiliz ismi altında kurmak istedikleri "**Black Stocking F.C./Siyah Çoraplılar Futbol Kulübü**" olsun, ve gerekse de 1902 yılında bu kez isim değiştirerek kurmak istedikleri "Kadıköy Futbol Kulübü" olsun, sarayca engellenmiş. Bu durum ise, ülkemizde kurulan ilk spor kulüplerinin yabancılar ile gayrimüslimler tarafından oluşmasına sebep olacak(*8), Türk sporunun kulüpler yolundaki gelişimini ise en az 5 yıl geciktirerek, yurdumuzda futbol ağırlıklı sporun temelini "yabancı egemenliği ve anlayışı" ile atılması neticesini doğuracaktı (*9).

Nitekim, Kadıköy Futbol Kulübü'nün mevcut bu rejim nedeniyle hemen kapatılarak dağıtılmasının ardından, 1902 senesinde James Lafontaine ile Horace Armitage isimli kişiler hemen hemen tamamı İngiliz'lerden oluşan "**Cadıkuey Football Club**"; (Kadıköy Futbol Kulübü) isimli futbol takımını kuruyor ve kuruluşunun iznini de alıyordu (*10). Bunu, 1903 senesinde Moda'da oturan İngiliz gençlerin "**Moda Football Club**", 1904 senesinde de Kadıköylü Rum vatandaşların "**Elpis(Ümit)Futbol Takımı**"nı kurmaları izliyordu. Aynı yıl İngiliz elçilik gemisi "**İmogene**" nin de aynı isimde bir futbol takımı kurması üzerine, Türkiye'deki ilk lig organizasyonunu gerçekleştiren James La Fontaine, 1904 senesi sonbaharında "Constantinople Football Liege" (**İstanbul Futbol Ligi**) adı ile İstanbul'daki ilk futbol ligini kuruyordu. (*11)

Cadıkuey (Kadıköy), Moda, Elpis ve İmogene takımlarının oluşturduğu ligdeki organizasyon olan "**Pazar Ligi**" ismi altında yapılan bu maçlar, bugünkü Fenerbahçe

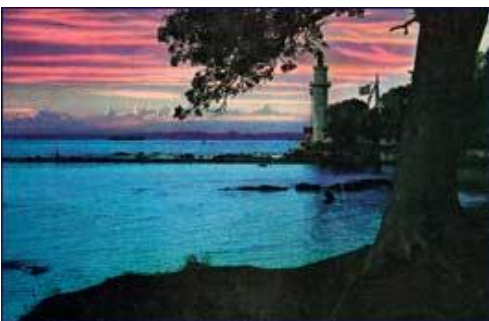
Stadının bulunduğu Papazın Çayırı'nda sürüyor ve halk tarafından da büyük bir ilgi ile takip ediliyordu. 1904 tarihindeki ilk Pazar Ligi şampiyonluğunu İmogene Takımı, 1905 yılındaki ikinci Pazar ligi şampiyonluğunu ise Cadıkuey (Kadıköy) Futbol Takımı kazanıyordu. Tarihler 1905 yılını gösterirken , Mekteb-i Sultani (Galatasaray Lisesi) öğrencileri tarafından okulun çatısı altında kurulan Galatasaray Futbol Takımı, Kadıköy'deki Papazın Çayırı mevkiinde Kadıköy Frerler Mektebi (Saint Joseph) takımı ile maçlarına başlıyor ve 1906 yılından itibaren de İstanbul Futbol Ligine resmen katılıyordu.

1907, Resmi kuruluşa doğru

Gayri takvimlerin o en güzel yıl olan 1907 yılının ilk yapraklarını gösterdiği günler... Sultan 2. Abdülhamid Han, 33 yıllık saltanatının baskılı rejime dayalı son yılını yaşamakta olduğunun sanki farkında. Saltanatı ile uğraşanlarla boğuşmaktan futbol topu peşinde koşturanlarla uğraşmaya ayıracak pek fazla vakti ve de gönlü kalmadığından bu tür oluşumlara karşı uygulattığı baskıyı da, resmi de olmasa biraz gevşetmiş. Zaten gayri müslimler ile yabancılarca ortalama on yıldır oynanmakta olan futbol oyununa gözleri ve de gönülleri biraz da alışmış. Kadıköy yakasındaki Kördere Sahası ile Kuşdili Çayırı'nda, o ilk yıllarda göz açtırmayan top uçurtmayan saraylı hafiyelerden görünürde eser kalmamış, Türk gençleri, resmi formalı olmasa da buralarda sanki rahat rahat top koşturur bir halde. Gerçi, bir jimnastik kulübü olarak "Beşiktaş" ile, Fransız Mektebi Takımı hüviyetini arkasına almış bir futbol kulübü olarak "Galatasaray", kuruluş faaliyetlerini İstanbul yakasında gerçekleştirebilmiş ama, karşı kıyı Kadıköy yakası o dönem için adeta bir başka belde, adeta İstanbul'a taşra...

Nihayet, artık bu yakada da beklenen günlerin yakınlığı hissedilmekte. Kadıköy yakasında da güneş bir başka parlak, bahçelerde çiçekle bir başka güzel açmakta. Fenerbahçesi'nde de kanaryalar bir başka ötüp, burundaki fener sanki bir başka parlak çakmakta. Zira, halkın içinden çıkacak ilk Türk kulübünün kuruluşu için kararın ve de onayının alınacağı çok önemli günlerin çoğu geçmiş, azı ise sanki artık gelmekte...

İşte, içinde buldukları tarihin de desteğinden güç alan Kadıköylü gençlerden, Hariciye Nazırı Asım ve Server Paşa'ların torunu Londra Sefareti Başkatipli Nuri Bey'in oğlu **Ziya(Songülen) Bey** ile Harekat Ordusu Feriki (tümgeneral) Şevki Paşa'nın oğlu **Ayetullah Bey** ve de ünlü edebiyatçı Sami Paşazade Sezai Bey'in yeğeni **Enver Necip (Okaner) Bey**, Necip Bey'in Moda Başpınar sokak 3 numaralı evinin selamlık katında yaptıkları bir görüşme sonucunda kuracakları takımın ilk fikir harcını atıyorlardı. Gerekliliği olan parayı da finanse edecek olan dönemin zenginlerinden Saint Joseph mezunu Mühendis Nurizade Ziya Bey'e kulübün kurucu başkanlık şerefini, Osmanlı Bankası memurlarından Ayetullah Bey'e katiplik (sekreter) görevini, Bahriye Subayı Necip Bey'e de kaptanlık ve veznedarlık (sayman) görevini veriyorlardı.

Aynı görüşmede varılan fikir birliği ile de ; kuracakları kulübün adını oturdukları semtin güzelliğinden esinlenerek **Fenerbahçe** yapacaklar, amblemlerini Fenerbahçe Burnu'ndaki ışık saçan fenerden, formlarındaki renkleri ise Fenerbahçesi'ndeki ilkbaharın sevimli müjdecisi papatyaların kıskançlık ve temizlik sembolü olan renklerinden yani sarı ile beyazdan alacaklardı.

Ertesi gün "Baker Mağazası"ndan forma kumaşları alınıyor, Fener armalı kırtasiye malzemelerinin siparişleri veriliyor, ve de dönemin güya Futbol Federasyon Başkanlığı görevini üstlenmiş kişisi James Lafontaine ile yapılan bir sohbette de sanki kendisinden icabet alınıyordu. Artık kurulacak olan kulübün ismi, başkanı, amblemi ve formları seçilmiş, mesele sadece formları giyerek bu ismi tescil ettirecek 11 Türk gencinin bir araya getirilmesine kalmıştı. Bu konuda da en mühim rolü St. Joseph Mektebi Türkçe Öğretmeni Enver (Yetiker) Bey üstleniyordu.

"Fenerbahçe Futbol Takımı"nın ilk kadrosu kuruluyor ;

Güneş bu defa, o en güzel yıl olan 1907 senesi ilkbaharının serince bir Pazar gününü aydınlatıyor ve Fenerbahçe semti de bu kez, ismini yıllarca şerefle temsil edecek olan bir kulübün ilk temsilcilerinin ilk kalabalık gövde gösterisine sahne oluyordu. O gün, Kadıköy'ündeki Kuşdili Çayırı'nda İngiliz ve Rum takımları arasında oynanan bir futbol maçını seyrettikten sonra St. Joseph Mektebi talebelerinden oluşan bir grup, Moda İskelesi'nden sandallara biniyor ve koyun karşı kıyısında randevu mahalleri olan Fenerbahçesi'ne geçiyorlardı. Nuri zade Ziya (Songülen)Bey ve Ayetullah Bey ile Sam Paşa zade Sezai Bey'in yeğeni Bahriye zabiti Necip(Okaner)Bey, Hintli lakaplı Mühendis Asaf (Beşpınar) Bey ve S.Joseph Mektebi Türkçe öğretmeni Enver (Yetiker) Bey isimli gençler, burada daha evvel gelmiş olan Hasan ve Hüseyin(Dalaklı), Galip (Kulaksızoğlu), Nasuhi Esat(Baydar), Yanya'lı Şevkati, Elkatıpzade Mustafa ve kardeşi Hamdan, Çerkes Sabri, Hayrullah, Hakkı Saffet (Tari),Hasan Sami(Kocamemi) Bey'ler ile buluşuyorlardı(*12).

Çoğunluğunun, yakında kurulacak oldukları takımın ilk oyuncularını teşkil edecek olan bu gençler için o gün, Ziya Bey'in İngiltere'den getirttiği; önü ve kolları düğmeli olan sarı beyaz yollu bol formları, lacivert şort pantolonları ve sarı lövlerli yün çorapları ile, Fenerbahçe'nin çayırlarında ilk antrenmanlarını yapacakları gündü. Kısa zamanda çevrenin futbola kabiliyetli gençlerini de kendi etrafında toplayan bu kulüp, bugün için büyük bir kıymet ifade eden ilk kadrosunu, olası olarak; Hintli Asaf – Necip , Ziya – Hasan, Hassan, Sabri – Nasuhi , Şevkati , Galip , Hüseyin , Hayrullah terkinde (*13), ya da ; Asaf – Ziya , Sami – Ayetullah , Mazhar , Necip – Fethi , Galip , Hüseyin , Hasan , Nevzat şeklinde oluşturuyordu (*14).

Başta da değindiğimiz üzere, Fenerbahçe Spor Kulübü'nün **Black Stocking FC** ismi altında 1899 yılındaki ilk girişiminde öncülüğünü yaptığı gençler ile, Kadıköy Futbol Kulübü (1902) ve ilerideki yıllarda kurulacak olan **Fenerbahçe Futbol Kulübü** (1907) ismi altında toplanan gençler, aslında yıllardır aynı ideali sürdüren hep aynı kişilerdi. Ama ne var ki iki kez kapatılmaları, yasal faaliyetlerine ancak resmi kuruluş yılları olan 1907 yılında geçebilmelerine olanak kılmıştı. Bir başka deyişle; Black Stocking F.C. ile, aynı amacı ve kaderi paylaşan Kadıköy Futbol Kulübü'nün isimleri, "Fenerbahçe Spor Kulübü'nün kuruluşu yolunda "amaç karşısında birer araçtı" (*15). İsrarla tekrar ettiğimiz bu durum karşısında, 1940 yılında yapmış oldukları haklı bir tüzük değişikliği ile kuruluş senelerini 1909 senesinden 1903 senesine aldırın Beşiktaş Kulübü'nün (Bereket Jimnastik Kulübü) de gerçekleştirdiği gibi, Fenerbahçe Spor Kulübümüz olarak tüzüklerimize geçirmemiz ve de yazılı bir deklarasyonla kamuya ilan edip düzeltmemiz gereken gecikmiş gerçek olur ki; Fenerbahçe Spor Kulübü'nün kurulduğu yıl 1899'dur.

Kuruluşu Tescil Olunan İlk Türk Kulübü; Fenerbahçe

Nihayet, 23 Temmuz 1908 tarihinde İkinci Meşrutiyetin ilanını takiben, yurttan dernek ve kulüp kurma hakları herkese resmen tanınıyor, böylece, Ziya, Ayetullah, Necip ve Enver Bey'lerin edilerek, Fenerbahçe'ye, cemiyetler kanununa **kulübü** olmak şerefi kazandırılıyordu (*16). Songülen), 2) Ayetullah Bey, 3) Necip (Okaner), (Kocamemi), 6) Asaf (Beşpınar) şeklinde başlıyor (Yetiker), 8) Şevkati (Hulusi Bey), 9) Fuat Hüsni Nasuhi (Baydar),.... isimleriyle devam ederek adadıği "Fenerbahçe Kulübü Tarihi" konusunda, zorlandığımız kuruluş yılları dönemleri ile ilgili en merhum yazar Dr. Rüştü Dağlaroğlu'na ait (eski çalışmaları yapan oğlu Sayın Müzdat ışık tutmakta olan not defterindeki tarihi notlar kurucu üyenin isminin sıralandığı, ne var ki, gereken Hassan Sami (Kocamemi)'nin bile bu doğruluğu hakkında haklı olarak kuşkuya

İstanbul Şampiyonluğu Ligi ;

tanınan dernek kurma serbestliği sonucunda gibi artıyor, Anadolu, Beykoz, Vefa Futbol tescil edilen Türk kulüpleri arasında yerini

önderliğinde kurulmuş bu yeni kulüp tescil göre **kuruluşu resmen tescil olunan ilk Türk Kulübü'nün ilk kurucu üyelikleri ise ;** 1) Ziya (4) Galip (Kulaksızoğlu), 5) Hassan Sami (*17) ve olası diğer üyelikler de; 7)Enver (Kayacan), 10) Hamit Hüsni (Kayacan) 11) sıralanıyordu. Konu ile ilgili olarak; ömrünü özellikle arşiv ve bilgi toplamada en güvenilir araştırmaları gerçekleştirmiş olan Türkçe ile yazılmış notları şu an deşifre Dağlaroğlu'nun arşivinde) Fenerbahçe tarihine arasında ; "kulübün 1939 Nizamnamesinde ilk 30 kurucu olan ilk 6 üye arasında yer alması listede isminin bulunmayışının, kendisini listenin düşürdüğü ifadesi" de ayrıca belirtilmektedir.

1908 yılında ilan edilen 2. Meşrutiyetin ilanı ile İstanbul'da kurulan Türk kulüplerinin sayısı çığ Kulüpleri de, sırf 1908 senesinde resmen kuruluş alıyordu. Kısa zamanda Türk kulüplerinin sayılarındaki bu artış ise, İstanbul'da yeni bir lig kurulması ihtiyacını doğuruyor, bu nedenle de o dönemlerde ülkede resmi tatil günü olan **Cuma günleri** oynanacak bir lig olan, Cuma Ligi adıyla yeni bir lig kuruluyordu.

Takımların sayılarının hızla artmasıyla, İstanbul'da futbol alanlarının sayısı da çoğalmaya başlamıştı. Anadolu yakasında; Kadıköy'deki Kuşdili Çayırı, şimdiki stadın bulunduğu yerdeki Papazın Çayırı, Yoğurtçu Deresi yanındaki Altınordu'nun Kördere Çayırı, Dereağzı'nda Kemikçi Çayırı, Baklatarlası, İbrahimağa sahası ile, Rumeli yakasında; Taksim, Talimhane, Bakırköy, Baruthane, Karagümrük, Çukurbostan, Süleymaniye, Güzelbahçe, Beyazıt Harbiye Nezareti sahaları, ve de Boğaz'ın Anadolu

kesiminde ise; Anadoluhisarı, Küçüksu Er Meydanı , Beykoz Ortaçeşme sahaları mevcut sahalara eklenmişti (*18) .

Kuruluşu 1908 yılında resmen tescil olunan Fenerbahçe Spor Kulübü, sarı beyaz olan renklerini 1909 sonbaharında sarı laciverte

çevirmiş (*19) , 1909 -1910 sezonuyla birlikte de İstanbul Futbol Liginde Galatasaray'dan sonra katılan ikinci Türk takımı olmuştur. İşte, dünyanın en hızlı ilk 5 derbisinden biri olan Fenerbahçe – Galatasaray kulüpleri arasındaki ezeli rekabet, ilk defa 17 Ocak 1909 tarihinde Mekteb-i Sultani (Galatasaray Lisesi) öğrencilerinin takımı ile, yeni kurulmuş bir semt takımı maçı şeklinde başlamış (*20), ve bu tarihten itibaren de o dönemlerdeki İstanbul futbolundaki şampiyonluklar genelde bu iki Türk takımı arasında paylaşılarak, Türk futbolunun artık bir varlık olarak ortaya çıkması sonucunu doğurmuştu.

Kuşdili Spor Kulübü'nün Bünyeye Katılması ;

Fenerbahçe, "İstanbul Şampiyonluğu Ligi"ne ilk kez katıldığı 1909 – 1910 sezonunda beşinci oluyordu. 1910 yılı liginin başlamasına kısa bir süre kala da kulüpten ayrılmalar ve mali zorluklar nedeniyle, Üsküdar Kulübü ile birleşmesi

gündeme gelmişti. 1910 senesi Eylülünde, Koço'nun Mühürdar Gazinosu'nda yapılan müşterek toplantı sonucunda, gerçekleştirilmesi istenen **Üsküdar - Fenerbahçe Kulübü** teklifi, üyeler tarafından kabul görmedi. Buna karşılık, Kuşdili Kulübü Başkanı iken Fenerbahçe'ye katılan Elkatip Zade Mustafa Bey, **Kuşdili Kulübü**'nü Fenerbahçe'ye katmayı başardı ve bu başarısıyla da Fenerbahçe'ye çok zor günlerinde güçlendiren, geleceğini aydınlatarak güven altına alan ve takımı yücelten kişi olarak kulüp tarihine geçti.

İlk Nemağlıp Şampiyonluk ;

Kadrosunu yeni gençlerle geliştiren ve güçlendiren bu Fenerbahçe 1911- 1912 liginde hiç yenilmeden şampiyon oluyordu. Bu şampiyonluğun en önemli yönü ise, Fenerbahçe'nin bu şampiyonluğu ile İngiliz ve Rum takımlarının şampiyonluklarının tamamen sona ermesi ve bu tarihten itibaren de Türk futbolundaki şampiyonlukların artık Türk takımlarının olmasıydı. Bu şampiyonluk, kulübün itibarını bir anda yükseltip imkanlarını da arttırmıştı. İlk iş olarak Altıyol'da bir kulüp lokali kiralandı, lokalin açılışı ise üye sayısının çoğalmasına sebep oldu. Bu arada futbol dışında diğer spor dallarında da faaliyet gösterilmesine başlandığından, aynı yıl **Fenerbahçe Futbol Kulübü**

adı , **Fenerbahçe Spor Kulübü**'ne dönüştürüyordu (*21).

Fenerbahçe'nin ilk rozeti;

Fenerbahçe Kulübü'nün ilk amblemi, Fenerbahçe burnundaki ışık saçan beyaz feneri, renkleri ise sarı ile beyaz olmuştur. Ancak, kulüp mensupları bunu tatminkar bulmadıkları gibi, anlam bakımından da içinde bulunulan monarşi rejimini tehdit edici sayılacağı endişesi ile kısa sürede iptal etti. 1910 yılında Fenerbahçeliler arasında resim çizmede maharetiyle tanınan futbolcu solaçık Hikmet (Topuz)'in çizdiği (bugünkü) amblem ise herkesin beğenisini kazandı ve kabul edilerek bugünlere kadar da ulaştı. İşte "sarı ve lacivert" ağırlık içinde olmak üzere 5 renkten oluşan amblem ve şu anlamları taşımaktaydı(*22) ; "FENERBAHÇE SPOR KULUBÜ 1907" yazılı beyaz yuvarlak çerçeve, temizlik ve açık yüreklilik ifadesiydi. Kırmızı fon ise, safiyet ve Fenerbahçeliler arasındaki sevgi ve bağlılığı belirten bu arada bayrağımızı da sembolize etmekte, ortadaki sarı renk Fenerbahçe için duyulan gıpta ve kıskançlığı, kalp şeklindeki lacivert renk asaleti temsil etmekteydi. Sarı lacivert renklerde yükselen palamut dalı Fenerbahçelilik güç ve kudretini sembolize etmekte, yeşil renk ise yükselen bu kudret için başarının gerekli olduğunu açıklamaktaydı. Böylece "milli renkler arasında doğan Fenerbahçe"nin, sarı ile lacivert renklerdeki bu amblemi üyelerce de kabul gördüğünden, klişesi İngiltere'ye Manchester şehrine yollanmış ve Fenerbahçe Spor Kulübü'nün bugünkü rozeti olarak ilk kez 1910 yılında duyurulmuştu. Rozet; 1929 yılından itibaren üzerindeki eski Türkçe harfler yeni Türkçe harflere bırakmış ve manada önemli etki yapmayacak ufak tefek değişikliklerle de günümüze kadar aynı şekli muhafaza ederek gelmiştir.

İstanbul'da İşgal Yılları ; İstanbul halkı 16 Mart 1920 sabahı uyandıığında gözlerine inanamamıştı. Zira şehrin üzerine kapkara bulutlar çökmüş, bir gece içinde koca şehir işgal ordularınca adeta askeri bir kampa çevrilmişti. Dünyayı sarsmış, imparatorluklar yıkmış ve on milyon insanın ölümüne sebep olup o hiç bitmeyecek sanılan "Harb-i Umumi" diye anılan "1. Dünya Savaşı", Osmanlı İmparatorluğu'nun yenilmesi ile son bulmuş, mütareke ile birlikte de galip itilaf devletleri mağlup Osmanlı'nın başkenti İstanbul'u işgal etmişlerdi. Zırlı araçlar cadde başlarını tutarken, sokakları dünyanın her yanından gelmiş her renkten ve her dinden askerler sarmış, Harbiye, karakollar, kaymakamlıklar, subay mahfelleri , vesair tüm makamlar işgal ordularınca işgal edilmişti. İşgal üniformalı itilaf ordusu askerleri, sosyal yaşantı içinde her fırsatta halkı manevi baskı altında ezerken, tramvayda trende ya da vapurda bile kendileri daima birinci mevkide oturup, biletli Türk vatandaşlarını vagonların sahanlıklarında vapurların ise ikinci mevkilerinde seyahat ettirir, kendilerine ayrılmış bölümlere boş da olsa kimseyi sokmaz, yolcuların bilet kontrollerini bile kendileri, üstelik alaycı bir tavır içinde

ve ağır hakaretler altında yaparlardı(*23). Evet, İstanbul artık o eski İstanbul değildi. Acı günler gelip çatmış, herkes üzgün, herkes kendi vatanında sürgün gibiydi. İşgalcilerle birlikte yaşamak zorunda olan talihsiz İstanbul halkına, o güne kadar yaşadıkları, ne gıdasızlık, ne susuzluk, ne elektrik kesintileri, ne de hiçbir şey, "İşgal İstanbul'u"na tanıklık etmek kadar onlara acı vermemişti. İşte bütün bu olumsuz

şartlar altında halkın morali için mutlak bir desteğe ihtiyacı vardı ki, işte bu ihtiyaç duyduğu güç, ona kendi öz bağrından çıkarttığı takımı tarafından "**Fenerbahçe**"si tarafından verilecekti.

İşgal yıllarındaki gurur; Fenerbahçe

Mütareke döneminde (1918 - 1921) işgal kuvvetlerine mensup özellikle İngiliz ve Fransız askeri takımlarıyla yapılan futbol maçları, İstanbul'daki futbol heyecanını ve futbola olan ilgiyi doruk noktasına çıkaran olgu oluyor, Türk takımları işgalci ekiplerle 5 yılda 50'sini Fenerbahçe'nin oynadığı toplam 80 maç yapıyor, işgal kuvvetleri takımlarına karşı kazanılan galibiyetler ise Türk takımlarını gönüllerde yüceltiyordu. Bu nedenle futbol İstanbul'da büyük kitleleri kendine çekerken, Türk takımlarının özellikle de Fenerbahçe'nin, başta **General Harrington Kupası** (29 Haziran 1923) olmak üzere işgal kuvvetleri takımları karşısında elde ettikleri tüm galibiyetler, İstanbul halkının intikam duyguları içindeki milli duygularını şahlandıran ve yaralı gönüllerine teselli veren yegane olay haline dönüşüyordu.

kuvvetlerine mensup takımlarını her hafta birbiri milletin rencide olmuş gururunu okşayan haline geliyor, zamanla da milli mücadelenin ve şubesi halini alıyordu. Onlar, cephelere Çanakkale'de yaptıkları müdafaanın(*24) bir sahasında gösteriyor, yaptıkları toplu hücumlarda Kocatepe'den verecekleri milli taarruzdaki Bu şevk ve iman içinde mütareke ve işgal ilk akla gelen Kadıköy'ün Fenerbahçe'si oluyor, İstanbul'luların moralini yükseltirken, Fenerbahçe başını dik tutmasını sağlıyordu. 1910'lu yıllarda Fenerbahçe, 1919 -1920 yıllarında 6-7 bin kişinin oynuyor, bir zamanların ürkek mahcup yapılan tezahüratları, artık açık açık, yüksek sesle hep bir ağızdan dile getiriliyordu; "**Ya ya ya ,şa şa şa, Fenerbahçe çok yaşa, "**

Mütarekenin karanlık yıllarında işgal peşi sıra futbol sahalılarında yenerek **Fenerbahçe tüm halkın sevgilisi** milliyetçi karşı çıkışın adeta İstanbul gönderdikleri futbolcuları misali örneğini de sanki Taksim'in Taşkıyla ise sanki kısa bir süre sonra şahlanışımızın provasını veriyorlardı İstanbul'unda Türk futbolu denince cepheden gelen her yeni zafer takımı da aldığı galibiyetlerle halkın en fazla iki bin kişinin izlediği hınca hınç doldurduğu tribünlere **şa şa şa, Fenerbahçe çok yaşa, "**

Artık iş futbol oyunu halinden çıkmış, vatanın asıl sahipleri ile işgalcilerin hesaplaşması şekline dönüşmüştü. Fenerbahçe takımı artık "Kuvai Milliye" ruhunun halk içindeki sembolü olmuştu. Bunun birinci sebebi işgal takımları ile oynadıkları toplam 50 maçtan ikisi hariç hiç yenilmeyip 41 maçta galip gelmeleriydi ki Altınordu ve Galatasaray takımları ne yazık ki bu başarıyı gösterememişlerdi. İkinci sebebi ise, "Anadolu Harekatı"nın başında olan Mustafa Kemal'in "Fenerbahçeli" olarak bilinmesiydi.(*25)

Atatürk ve "Fenerbahçe"si;

Fenerbahçe'nin müttefiklerle mücadelesi sadece yeşil sahalarda da sınırlı kalmayacak, Cihan Harbi'nde vatana feda ettikleri diğer sporcuları gibi, futbolcularının büyük bir bölümünü yine işgal yıllarında İstanbul'dan Anadolu'ya silah aktarılmasında etkin bir rol oynayarak vatanının ihtiyaç duyduğu konuda hayatlarını budaktan esirgemeyeceklerdi. " İttihad ve Terakki'nin bir kolu olduğu " ithamı ile işgal kuvvetlerinin devamlı olarak bastırması sonucunda kulübün kapatılma çalışmaları ortamına rağmen, yurdun düşmandan kurtulması yolunda üstlendiği tarihi misyonu en ulvi bir biçimde yerine getirerek, bir başka idealde de yarınlara örnek olacak olan Fenerbahçe Spor Kulübü, aydınların, işgal yıllarının acılı şehit ailelerinin, hulasa Türk ulusunun şeref ve cesaret duygularının yurda adet armağanı oluyordu. İşte bu nedendir ki ulu önderimiz Mustafa Kemal Paşa, 1918 yılında ilk spor kulübü olarak Fenerbahçe Spor Kulübü'nü ziyaret ediyor ve de kulüp şeref defterinin nezdinde de, tarihin altın sayfalarına da şu mısraları geçiyordu; " Fenerbahçe Kulübünün her tarafta mazhar-ı takdir olmuş (takdirle şereflendirilmiş) bulunan asar-ı mesaisini(yaptığı üstün çalışmaları) işitmiş ve bu kulübü ziyaret ve erbab-ı himmetini (üstün hizmet veren kişileri) tebrik etmeyi vazife edinmiştim. Bu vazifenin ifası (yerine getirilişi) ancak bugün müyesser (mümkün) olabilmiştir. Takdirat (takdirlerimi) ve tebrikatımı (tebriklerimi) buraya kayıt ile (kaydetmekten dolayı) mübahiyim (mutluyum).

3. 5 . 1334 (1918). Ordu Kumandanı : MK (imza) "

Kulüp binası yangını ve yurdun Fenerbahçe sevgisi;

Türkiye'de ilk defa çeşitli spor şubeleri açan kulüp olma ünvanına sahip olan Fenerbahçe, 1913 yılında tanzim olunan ikinci nizamname ile atletizm, kürek, yüzme, atlama, yelken, patinaj, tenis, çayır hokeyi, boks, kriket gibi spor dallarıyla da meşgul oluyor, yıllar içinde de futboldan başka, masa tenisi, eskrim, jimnastik, avcılık, su kayağı, atlama, bilardo, salon futbolu, otomobil, atıcılık, sutopu, bisiklet,halter, güreş, basketbol,izcilik,patenli hokey, voleybol, vs, gibi toplam 25 spor şubesi içeren 35 spor dalında sayısız başarılarla imza atıyordu.

(dayanışma) havası içinde, yıllarca süren muhassalasının (elde edilmiş sonucunun) enkazı duymamak kabil değildir. Mahvolan manevi tamiri imkansızdır. Şu kadar ki, 25 senedir hatıralarını kalbimizde daha büyük bir vecd hatıraları Fenerbahçe gençliğine kitap halinde Hatta ilk vazifelerimizden biridir. Kupalarımız, yüreğimizdeki hatıralar canlılığını Gazimiz olmak üzere; kulübümüzün mesaisini hatıra defterimiz kül olmuştur(**). Fakat bizim şeflerimiz, memleketini seven memleketin idealine candan bağlı, çalışkan, tesanüt (dayanışma) ve muhabbet(sevgi) çerçevesi içinde Türk gençliğini gene himaye edeceklerdir. Hayatın mütemedi bir mücadele olduğunu, mücadelesiz, ızdırapsız, elemsiz, hayatta gerek ferd ve gerek millet itibarıyla muvaffak olmak imkanı olmayacağını Türk gençliğine hatırlatan Büyük Gazinin nasihatleri bu elemli günlerimizde, bizim için en büyük teselli ve kuvvet membai olacaktır. Fenerbahçelileri, kulübümüzün maruz kaldığı felaket nispetinde büyük olan vazifeye davet ediyoruz. "

Büyük milletin muazzam sevgisiyle nurlanan ve kucaklanan Fenerbahçe, muhtelif branşlarda devamlı hamlelerle bu artan sevgiye hak kazanırken, kuruluşunun 25. yılında 5/6 Haziran 1932 gecesi vukuu bulan hain bir yangın, koca bir varlığın kupalarından üye kayıt ve maç defterlerini de içeren belgelerine kadar gelmiş geçmiş bütün maddi eser ve izlerini siliyordu. Fenerbahçe'nin uğradığı felaket bütün yurtta bomba etkisi yapıyor, Fenerbahçe Kulübü İdare Heyeti'nin, üzerinde henüz dumanları tüten kulübün enkazı karşısında, gazete ve radyolara aynen aşağıdaki sözler ile verdiği tebligat ise yürekleri dağılıyordu (*26) ;

" Sevgili yuvamız, 25 senelik spor hayatımızda elde ettiğimiz şeref ve galibiyet, hatıraları ile birlikte yanmıştır. Bugün, maddi spor vesaitimizden de tamamen mahrum

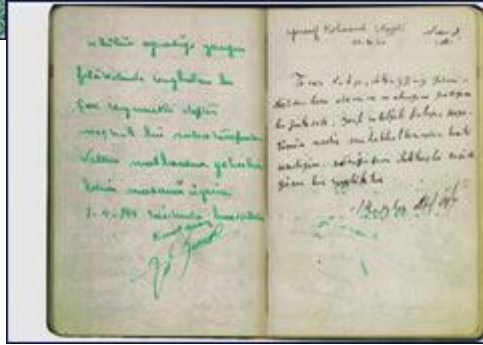

kalmış bulunuyoruz. Yek değerlerimize karşı sarsılmaz itimat, muhabbet (sevgi) ve tesanüt müşterek emeklerimizin karşısında derin bir teessür (üzüntü) kıymetlerin maattessüf (ne yazık ki) kazandığımız muvaffakiyetlerin (heyecan) içinde yaşatmak, bu hediye etmek gene mümkündür. bayraklarımız yanmıştır. Fakat kaybetmeyecektir. Başta Ulu takdir eden kıymetli yazıları taşıyan emeklerimizi takdir etmiş olan büyük

Felaketin hemen ertesi günü Türkiye'nin o zamanki en büyük gazetesi "Cumhuriyet" ve ardından da "Milliyet" gazetelerinin "Fenerbahçe'ye Yardım" ismi altında başlattıkları kampanyalara teberruda bulunmak üzere bütün memleket adeta yarışa giriyor, yeni kulüp binası inşası ve beraberinde de kulüp sahasının satın alınmasına katkı amacıyla yapılan ilk bağıışı ise, 19 Haziran 1932 tarihinde İş Bankası eliyle 500 TL. göndermek suretiyle yine Atatürk yapıyordu(*27). Aynı amaçla tertiplenen 14 Temmuz 1933 keşideli Fenerbahçe Eşya Piyangosu'ndan elde edilen 17 bin TL. hasılat da, yine bu ilk tahta stadımızın yapılmasında kullanılıyordu.

şeref kayıtlarını içeren meşhur tarihinde, onu enkaz arasında tarafından, kulübümüz üyesi Matbaası'ndaki masasının üzerine, edilmek üzere bırakılıyor (*28) ve ithafının" da içinde bulunduğu bu müzemiz yıllar sonra tekrar

(**) Bu yangında kül olduğu zannedilen ve içinde kulüp ile ilgili 1914 senesinden itibaren tutulmuş maroken kaplı hatıra defteri ise, 7 Nisan 1944 bularak alan ve saklayan meçhul bir şahıs (merhum) Gazeteci Kenan Onan Bey'in Vatan 12 yıl sonra tekrar Fenerbahçe Kulübü'ne iade böylece Atatürk'ün "kulübümüze o meşhur büyük hazineye, önce tarihimiz ve sonra da kulüp kavuşuyordu.

Stat mülkiyetine sahip ilk spor

1923 senesinde Türkiye İdman yeni bir yön veriliyor, bu tarihten sonra ise Fenerbahçe'de büyük bir kalkınma görülüyordu. O, teknik üstünlüğü sayesinde Orta Avrupa futbolunun Türkiye'deki temsilcisi haline geliyor, yıllar yılı hep milli takımın belkemiği olarak da Türkiye'nin sevilen kulübü oluyordu.

İlk adı "Silahtar Ağa Sahası" iken, sonraları "Papazın Çayırı", "Union Kulüp Sahası", "İttihat Spor Sahası" ve nihayet 25 Ekim 1929 tarihinde de(*29) "Fenerbahçe Stadi" ismini alan 36 dönümlük stat mahallimiz, 6 Temmuz 1932 tarihinde 500 TL'sinin Atamızın verdiği 9000 TL. karşılığında (1000 Reşat Altını) alınıyor ve böylece **yurtta stat mülkiyetine sahip ilk kulüp** olmak şerefi de yine Fenerbahçe Spor Kulübü'ne ait oluyordu. Hem de öyle ki; Türk gençliğinin üzerinde spor yaptığı ilk stadi olmasının yanı sıra, Büyük Kurtarıcımızın bizzat kendileri tarafından büstleri ile şereflenmesine müsaade ettikleri yegane stat da olarak.

Son

Fenerbahçe Spor Kulübü'müz, bugün yalnız İstanbul'un değil, tüm yurtta milyonlarca taraftarı bulunan ve yüz yıla yakın bir süredir hemer tüm spor dallarında Türk sporuna öncülük ettiği için **büyük** sıfatını yerden göğe kadar kazanmış bir kulübümüzdür. O, zaman zaman şampiyonlukları elden kaçırsa da, zaman zaman mazesini aratır bir görüntüde kalsa da, yıllarca tarihe tırnaklarıyla kazıdığı büyüklüğünden hiç bir şey yitirmeyecektir.

en

satın

Evet, taa en başta, 1900'lerdeki kuruluş yıllarını anlatırken söze nasıl mı başlamıştık? ; "... Ve de Kadıköy, o dönemlerde en güzel semti olan **Fenerbahçe**'sinin bağrından çıkaracağı takımını, önce yakınlara, sonra da yarınlara armağan edeceği günleri bekliyordu gayri..."

Gayri, şimdi de sözün sonundayız; " Ve de İstanbul, deniz üzerindeki silüetini uzaklardan perde perde koya yaklaştırmak, Fenerbahçe Burnu'nda yankılanan bir beyaz ince uzun fener, yıllar boyu Türk sporuna sembol olmanın gurur yorgunluğu içinde, Adalar'a, Marmara'ya, daha uzaklara, daha da öte uzak yıllara doğru, aynı inançla, aynı coşkuyla ışığını hep saçacaktır ".

Yüz yıldan beri önce onun hakkında söylendi, önce onun hakkında yazıldı, önce ona sevdalanıldı. Daha da nice yüzlerce yıl söyleneceği, yazılacağı, sevdalanılacağı gibi....

Hazırlayan: Dr. R. Sertaç KAYSERİLİOĞLU
Fotoğraflar: R. Sertaç KAYSERİLİOĞLU arşivi

KAYNAKÇA :

1. ALUS, Sermet Muhtar. " Kadıköy'ünde ilk futbol" Tarih Hazinesi Dergisi. Syf:274, 1951/6
2. ATABEYOĞLU, Cem. "Futbol" İstanbul Ansk. Sayı :24 Syf:345, İst/1994
3. Tercüman Spor Ansk. "Türkiye'de Futbol". Syf: 9-10 , İst/1980
4. DAĞLAROĞLU, Rüştü Dr. "Fenerbahçe S.K. Tarihi" . Syf: 6, İst/1987
5. FIŞEK, Kurthan.Prof. " Spor Yönetimi" . Syf: 515, İst/1983
6. DAĞLAROĞLU, Rüştü Dr. "Fenerbahçe S.K. Tarihi" . Syf: 14, İst/1957
7. HİÇYILMAZ, Ergun. "Fenerbahçe" Syf. 29, İst/2001
8. DAĞLAROĞLU, Rüştü Dr. : "Fenerbahçe S.K. Tarihi" . Syf: 13, İst/1957
9. HİÇYILMAZ, Ergun.: "Fenerbahçe, Ömrüm Seni Sevmekle..." Syf. 29, İst/2001
10. Tercüman Spor Ansk. : "Türkiye'de Futbol". Syf: 10 , İst/1980
11. ATABEYOĞLU, Cem. : "Futbol" İstanbul Ansk. Sayı :24 Syf:345, İst/1994
12. 50.Yıl Kutlama Kitabı : "FB. Nasıl Kuruldu" Syf: 8 , İst/1957
13. Olimpiyat Spor Dergisi : Sayı: 10 , Syf: 3 , İst. /1931
14. DAĞLAROĞLU, Rüştü Dr.: "Fenerbahçe S.K. Tarihi" . Syf: 16, İst/1987
15. DAĞLAROĞLU, Rüştü Dr.: a.g.e. Syf: 17
16. a.g.e. Syf: 168
17. a.g.e. Syf: 6
18. ATABEYOĞLU, Cem. : "Futbol" İstanbul Ansk. Sayı :24 Syf:346, İst/1994
19. SAKAOĞLU, Selçuk: "F.B. Spor Kulübü" İstanbul Ansk. Sayı :24 Syf:286 Nisan/1994
20. BACIOĞLU, Alp : "Spor Tarihinden Yapraklar" Sabah Gazetesi , 23 Ocak 2001
21. DAĞLAROĞLU, Rüştü Dr.: "Fenerbahçe S.K. Tarihi" . Syf: 18, İst/1987
22. ATABEYOĞLU, Cem : "Renk Aşkı" Yıllarboyu Tarih Mecmuası, Şubat / 1994
23. KAYSERİLİOĞLU, R. Sertaç Dr. : "Dersaadet'ten İstanbul'a " . Syf:50 İst/1999
24. HİÇYILMAZ, Ergun: "Savaşan Fenerbahçe". Sabah Gazetesi, 27 Mayıs 2001
25. DUMAN Selahattin : "Fenerbahçenin Gizli Tarihi" Sabah Gazetesi, 2 Eylül 1996
26. 50.YIL KUTLAMA : "Kulüp Binamızdaki Yangın" Syf: 41 , İst/1957
27. A.g.e. : syf : 42
- *28. F.B. HATIRA/ŞEREF DEFTERİ : (F.B. Spor Kulübü Müzesi) . Syf:83 İst/1914 –1951
- *29. DAĞLAROĞLU, Rüştü Dr. : "Fenerbahçe S.K. Tarihi" . Syf: 454, İst/1987